

fractal
Η ΓΕΩΜΕΤΡΙΑ ΤΩΝ ΙΔΕΩΝ

- [▲](#)
- [ΒΙΒΛΙΟ](#)
- [ΜΟΥΣΙΚΗ](#)
- [ΘΕΑΤΡΟ](#)
- [ΣΙΝΕΜΑ](#)
- [ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ](#)
- [ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ](#)
- [ΙΣΤΟΡΙΑ](#)
- [ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ](#)
- [ΕΠΙΣΤΗΜΕΣ](#)
- [ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ](#)
- [ΑΠΟΨΕΙΣ](#)
- [BLOGGING](#)
- [RE-FRACTAL](#)
- [FRACT-ALL](#)

[Home](#) / [ΕΙΚΑΣΤΙΚΑ](#) / [ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΕΙΣ](#) / Γιάννης Κονταράτος: «Αρκετοί καλλιτέχνες, ακόμα και όταν δεν είναι θρήσκοι με τη συμβατική έννοια, όταν επιχειρούν να αποδώσουν στιγμές υψηλής δραματικής έντασης, στρέφονται συχνά στην θρησκευτική εικονογραφία».

18/04/2023, 11:44 MM

Γιάννης Κονταράτος: «Αρκετοί καλλιτέχνες, ακόμα και όταν δεν είναι θρήσκοι με τη συμβατική έννοια, όταν επιχειρούν να αποδώσουν στιγμές υψηλής δραματικής έντασης, στρέφονται συχνά στην θρησκευτική εικονογραφία».

Συνέντευξη στην [Ρίτα Βελώνη](#) //

Ο Γιάννης Κονταράτος, μας μιλάει για την έκθεση του «Επιτάφιος Θρήνος – Εννέα Παραλλαγές», που θα παρουσιάζεται μέχρι τέλος Απριλίου στην Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος.

– Κύριε Κονταράτο, υπάρχει ένα είδος συνδιαλλαγής και αφήγησης του ενός έργου σε σχέση με το άλλο, σε αυτή την πρόσφατη σειρά σας;

Προφανώς. Σχεδόν σε όλες τις ενότητες έργων που έχω κάνει, ο κάθε πίνακας συνδιαλέγεται με τον άλλο, τόσο σε επίπεδο αφήγησης, ακόμα και όταν αυτή δεν είναι εμφανής, όσο και σε

επίπεδο ζωγραφικής διατύπωσης. Όσον αφορά την πρόσφατη σειρά «Επιτάφιος Θρήνος: Εννέα παραλλαγές», το αρχικό ερέθισμα υπήρξε ένα σχέδιο που έκανε ο Ένγκρ το 1867 αντιγράφοντας μια χαρακτηριστική αναπαραγωγή της νωπογραφίας που είχε κάνει ο Τζόττο στην Cappella degli Scrovegni στις αρχές του 14ου αιώνα με το αντίστοιχο θέμα. Παρατηρώντας τη γραμμική και σαφώς πιο ρεαλιστική ερμηνεία του Ένγκρ, μου φάνηκε ενδιαφέρων ο τρόπος που εμφανίζονταν τα πόδια του Ιησού πίσω από μια από τις σκυμμένες μορφές. Αποφάσισα αρχικά να κάνω τρεις παραλλαγές, επιλέγοντας τρεις μόνο από τις γυναικείες μορφές που κάλυπταν ή έσκυβαν πάνω από το αποκαθλωμένο σώμα του Χριστού, τοποθετώντας αποσπασματικά και σε διαφορετικές θέσεις τα μέλη του Νεκρού ανάμεσά τους.

– Σας ενδιέφερε να υπάρχει διάλογος ανάμεσα στα έργα;

Με ενδιέφερε να υπάρχει ένας διάλογος ανάμεσα στα έργα σε σχέση με την τοποθέτηση του σώματος και του τρόπου που οι μορφές υπήρχαν μεταξύ τους, αλλά και σε σχέση με τον κενό χώρο στον οποίο τις τοποθέτησα. Επομένως, από την αρχή είδα τα έργα σαν μια σειρά πινάκων που είχαν έναν διάλογο μεταξύ τους. Τελικά κατέληξα να κάνω εννέα πίνακες μεγάλου μεγέθους ζωγραφισμένους με λάδι και ισάριθμα σχέδια μεσαίου μεγέθους φτιαγμένα με ξυλοχρώματα σε χαρτί. Δεν περίμενα πως θα κατέληγα να κάνω εννέα παραλλαγές, ούτε πως θα δούλευα με τόση ένταση για μεγάλο χρονικό διάστημα.

– Είναι εφικτό η θεματική του επιτάφιου να απέχει από ένα προσωπικό βίωμα και να αποτελεί αποκλειστικό αντικείμενο μιας ζωγραφικής σπουδής;

Κάνοντας αυτή τη σειρά, θέλησα να πραγματευτώ το φόβο της απώλειας και το ζήτημα του πένθους. Η απόφασή μου αυτή σχετιζόταν με αισθήματα και καταστάσεις που βίωσα τα τελευταία χρόνια. Δεν θεωρώ όμως πως το δικό μου προσωπικό βίωμα πρέπει να αφορά τον θεατή. Άλλωστε, πρόκειται για καταστάσεις που όλοι μας, αργά ή γρήγορα, βιώνουμε άλλοτε με πολύ και άλλοτε με λιγότερο τραυματικό τρόπο. Στις προθέσεις μου ήταν να κάνω μια σειρά έργων για το θρήνο και την απώλεια γενικά. Γι' αυτό το λόγο ξεκίνησα από τη θεματική του Επιτάφιου Θρήνου, μεταθέτοντας τη σκηνή από το συνηθισμένο πλαίσιο αναφοράς της και επιχειρώντας να το επαναπροσεγγίσω με μια σημερινή ματιά.

– Ο επιτάφιος θρήνος αποτέλεσε για εσάς αντικείμενο μελέτης ή παραλλαγής του έργου σας;

Ο Επιτάφιος θρήνος δεν αποτέλεσε ένα απλό αντικείμενο σπουδής ή μελέτης. Δεν μ' ενδιαφέρει να δει κανείς τα έργα μου ως παραλλαγές μιας θεματικής ή ενός έργου του παρελθόντος. Δεν έχουν γίνει με αποκλειστικά μορφολογικά κριτήρια. Γι' αυτό, παρόλο που δεν είμαι πιστός χριστιανός, προσπάθησα να διατηρήσω κάτι από τον θρησκευτικό χαρακτήρα

της παράστασης, επιχειρώντας τα έργα να μεταδίδουν μια πνευματική ένταση. Αν είδατε τα έργα μου ως ενδιαφέρουσες εικαστικές αποτυπώσεις με άρτια σύνθεση, καλό σχέδιο και όμορφες χρωματικές σχέσεις, τότε μάλλον απέτυχα να μεταδώσω αυτό που ήθελα.

– Μπορεί να υπάρξει θρησκευτική τέχνη με εκκοσμικευμένη κατεύθυνση;

Η ερώτησή σας είναι δύσκολο να απαντηθεί. Εξαρτάται από τι ορίζουμε ως θρησκευτική τέχνη σήμερα. Η τέχνη και η θρησκεία εκφράζουν κατά τη γνώμη μου θεμελιακές λειτουργίες του ανθρώπινου πνεύματος που στο παρελθόν και για μακρύ χρονικό διάστημα συνδέθηκαν άμεσα και αλληλλοτροφοδοτήθηκαν. Σήμερα, στις δυτικές κοινωνίες, τέχνη και θρησκεία θεωρούμε πως αποτελούν δύο σαφώς διακριτούς κόσμους. Εντούτοις, κατά τη διάρκεια του 20ου αιώνα υπήρξαν σημαντικοί ζωγράφοι που οι καλλιτεχνικές πρακτικές τους σχετίζονται σε μεγάλο βαθμό με το θρησκευτικό συναίσθημα. Ο Mondrian, ο Malevich, ο Rothko είναι χαρακτηριστικές περιπτώσεις. Επίσης, αρκετοί καλλιτέχνες, ακόμα και όταν δεν είναι θρήσκοι με τη συμβατική έννοια, όταν επιχειρούν να αποδώσουν στιγμές υψηλής δραματικής έντασης, στρέφονται συχνά στην θρησκευτική εικονογραφία. Ενδεικτικά αναφέρω τον τρόπο που έχουν ερμηνεύσει τη Σταύρωση του Matthias Grünewald οι Francis Bacon, Donald Sutherland και Pablo Picasso. Από τη μεριά μου θα ήθελα να αφήσω το ερώτημα ανοιχτό.

– Τι θα συμβεί εάν αναδιατάξετε την τοποθέτηση των έργων σας στην πρόσφατη έκθεση σας στη εθνική βιβλιοθήκη;

Συνήθως, όταν ζωγραφίζω, σκέφτομαι τα έργα μου το ένα σε σχέση με το άλλο, έχοντας στο μυαλό μου έναν μάλλον ιδεατό εκθεσιακό χώρο, καθώς σπανίως έχω κανονίσει εκ των προτέρων πού θα τα δείξω. Όταν καλούμαι να εκθέσω σε υπαρκτούς χώρους, κάθε φορά αναπροσαρμόζω τη διάταξη των έργων, προσπαθώντας όμως να μην αποκλίνουν πολύ από την αρχική μου πρόθεση. Το ίδιο συνέβη σε κάποιο βαθμό και με τον χώρο της Εθνικής Βιβλιοθήκης. Όταν κανονίσαμε πριν ένα χρόνο την έκθεση με τον κύριο Ζουμπουλάκη και τον κύριο Παΐσιο, προτίμησα τον χώρο στον 2ο όροφο αντί αυτόν του 4ου όπου γίνονται συνήθως οι εκθέσεις, επειδή υπήρχε μεγαλύτερη γειτνίαση με τον χώρο της Βιβλιοθήκης. Καθώς όμως ο κλειστός χώρος που είχε ξαναχρησιμοποιηθεί για έκθεση ζωγραφικής ήταν μικρός, ζήτησα να μου απελευθερώσουν τον μεγάλο ενιαίο τοίχο που βρισκόταν έξω από τον κλειστό χώρο, μεταφέροντας τις βιβλιοθήκες που υπήρχαν εκεί και να μου επιτρέψουν να τοποθετήσω ένα έργο μέσα στα γραφεία που φαινόταν πίσω από τη τζαμαρία. Ο διάλογος μεταξύ του κλειστού εσωτερικού χώρου και του εξωτερικού μεγάλου τοίχου μ' ενδιέφερε πολύ, όπως και η τοποθέτηση ενός πίνακα μέσα στον χώρο καθημερινής εργασίας. Είμαι ευγνώμων στον κύριο Ζουμπουλάκη που επέτρεψε την αναδιαμόρφωση του χώρου προκειμένου να γίνει η έκθεση. Μικρές διαφοροποιήσεις όσον αφορά την τοποθέτηση κάποιων μεγάλων πινάκων θα μπορούσαν πιθανώς να γίνουν, αλλά όχι να αλλάξει η εκθεσιακή λογική.

– Υπάρχουν καλλιτέχνες με τους οποίους νιώθετε ότι συμερίζετε την απλότητα της γραμμής και τα σχηματικά περιγράμματα;

Ένας από τους αγαπημένους μου καλλιτέχνες, ο William Blake, η καλλιτεχνική πρακτική του οποίου αποτέλεσε και αντικείμενο της διδακτορικής μου διατριβής, διακήρυσσε πως «ο μεγάλος και χρυσός κανόνας της τέχνης είναι τούτος: όσο περισσότερο διακριτό, οξύ και σαν σύρμα είναι το περίγραμμα, τόσο πιο τέλει είναι το έργο τέχνης». Για τον Blake, η έλλειψη έντονου περιγράμματος αποτελούσε «απόδειξη αδύναμης αντιγραφής, λογοκλοπής και αδεξιότητας». Παρόλο που οι απόψεις του υπήρξαν πολύ ακραίες, δεν παύουν να μου ασκούν μια γοητεία και να έχουν συνεισφέρει στη διαμόρφωση του δικού μου έργου. Θα μου επιτρέψετε να αρκεστώ σε αυτή και μόνο την αναφορά.

Λίγα λόγια για τον Γιάννη Κονταράτο:

Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1968.

Σπουδές: Ζωγραφική στην Α.Σ.Κ.Τ. (1987-1992) στο εργαστήρι του Δημοσθένη Κοκκινίδη το 1991, με υποτροφία Erasmus, φοίτησε στο Middlesex Polytechnic του Λονδίνου.

Το 2012 αναγορεύτηκε διδάκτορας στην Ιστορία και Θεωρία της Τέχνης από το Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών.

Είναι αναπληρωτής καθηγητής στο τμήμα Εικαστικών Τεχνών στην Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών.

Έχει εκδώσει τη μελέτη *Η θεωρία του William Blake για την τέχνη και η σημασία του εικαστικού του έργου για την κατανόησή της* (Νήσος, Αθήνα 2013), και έχει επιμεληθεί το βιβλίο *Philip Guston. Ο ζωγράφος στην Εδέμ. Κείμενα, ομιλίες, συνεντεύξεις* (ΑΣΚΤ, Αθήνα 2014).

Το έργο του εντάσσεται στο χώρο της γεωμετρικής αφαίρεσης. Ζει και εργάζεται στην Αθήνα.

Ατομικές Εκθέσεις

2023 – «*Επιτάφιος Θρήνος – Εννέα Παραλλαγές*», Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος

2017 – Μέδουσα Αίθουσα Τέχνης

2016 – AlphaC.K. Art Gallery

2015 – Μέδουσα Αίθουσα Τέχνης

2010 – About

2006 – Κέντρο Σύγχρονης Τέχνης Ιλεάνα Τούντα, Αθήνα

2002 – Αίθουσα Τέχνης Αθηνών

1998 – Τεχνόπολις Δήμου Αθηναίων – Γκάζι